

Alkotmánybíróság részére!
a Fővárosi Törvényszék útján

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK	
Ügyszám: IV/ 0 1 5 3 3 - 0 / 2019		39.	
Év: 2019 SZEPT 25.		FOLAJSTROMSZÁM: KEZDŐIRATON:	
Példány: 1		Postán / Gyűjtőládára / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Melléklet: h+1CD db		Érkezett: 2019 -09- 16	
Kezelőiroda: elm		PELDÁNY IV:	
		FOLAJSTROMSZÁM: KOZTUK:	
		FOLAJSTROMSZÁM: TÖRVÉNYSZÉK:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[REDACTED] - a csatolt meghatalmazással igazolt – képviselőként az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. sz. ítéletének, a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.231/2017/66. sz. ítéletének és a Kúria Bfv.III.670/2019/4. sz. végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-a alapján semmisítse meg azokat, mivel sérti az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését; XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdését.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért bírói döntések megnevezése, a határidő-számításhoz szükséges adatok közlése (a jogerős ítélet kézhezvételének időpontja stb.):

a) Az első fokon eljáró

Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. számú elsőfokú ítélete

Kelte: 2017. április 26.

b) A másodfokon eljáró, az elsőfokú ítéletet súlyosító

Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.231/2017/66. számú jogerős ítélete

Kelte: 2018. április 12.

c) A felülvizsgálati bírósággént eljáró, a felülvizsgálati indítványt elutasító végzése

Kúria Bfv.III.670/2019/4. számú végzése

Kelte: 2019. július 5.

Kézhezvételének időpontja: **2019. július 18.**

Nyilatkozom arról, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került.

2. Az Alaptörvényben biztosított és a pártaszított eljárásokban megsértett jog megnevezése:

a) Alapvetés

R) cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja

b) Törvényben szabályozott eljárás biztosításához való jog:

IV. cikk

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.

c) A részrehajlás nélküli, pártatlan és tisztességes eljáráshoz és elbíráláshoz való jog:

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

d) Ezzel összefüggésben, az a jog, hogy az eljárásokat az anyagi és eljárási törvények alapján (a jogszabályokat a józan ésszel összhangban értelmezve) döntsék el:

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

29. cikk

(1) A legfőbb ügyész és az ügyészség független, az igazságszolgáltatás közreműködőjeként, mint közvádó az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítője. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.

(2) A legfőbb ügyész és az ügyészség

a) törvényben meghatározottak szerint jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;

d) a közérdek védelmezőjeként az Alaptörvény vagy törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

e) Védelemhez való jog

XXVIII. cikk

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

3. **Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés**

A megsemmisíteni kért első- és másodfokú ítéletek az Indítványozó ellen folytatott büntetőeljárás szabályainak súlyos megértése útján keletkeztek, az Indítványozó előterjesztett indítványait, és jogorvoslati kérelmeit az eljáró bíróságok elutasították, így az eredeti jogsérelem (Büntetőeljárási törvénybe ütköző eljárási cselekmények, Alaptörvényellenes bírói határozatok) nem került orvoslásra. Az Indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria elutasította.

Álláspontom szerint az Indítványozó alapjogai érvényesülését biztosító büntetőeljárási törvény alapvető rendelkezéseinek megsértése árán került sor szabadságvesztés büntetés kiszabására. **A panaszolt elsőfokú eljárásban nem érvényesült a bíróság vádhoz kötöttsége, amely egyértelművé teszi a védekezés kereteire való felkészülést, a vádiratban meg nem jelölt titoknak minősülő körülmény merült fel a tárgyalási szakaszban, kizárva a fegyverek egyenlőségének biztosítását és ezzel a materiális védelem hatékonyságát, nem érvényesült az önvádra kötelezés tilalmának érvényesülése, ahogyan a védelemhez való jog gyakorlásának a hatóságok által történő biztosítására vonatkozó kötelezettség sem.**

A bírósági eljárásokban (is) alapvető fontossággal bír, hogy az abban résztvevő személyek ügyében eljáró szervek, az eljárásuk során az Alaptörvény szellemében, a vonatkozó jogszabályi keretek között folytassák tevékenységüket. Ez az Alaptörvény B) cikkéből is következő, a jogállamiság elvével szorosan összefüggő jogbiztonság követelményéből is fakad, továbbá ezt erősíti meg az Alkotmánybíróság 11/1992. (III.5.) AB határozata is, amely kimondja, hogy „a jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák; ezek alapvető jelentőségűek az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás.”

a) Az alapjogsérelem alkotmányjogi jelentőségének bemutatása:

- Az Alaptörvény öndefiníciója is indokolná, hogy **a bíróságoknak törvénykezési gyakorlatuk során** nem csak az egyes ügyekre vonatkozó anyagi és eljárási szabályokat kell alkalmazniuk, hanem magát **az Alaptörvényt is értelmezniük és alkalmazniuk kell a** határozat meghozatala során. Mindemellett a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3. §-a azt is kimondja, hogy „a jogszabályban nem ismételhető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes”. Ebből a mondatból következik az is, hogy bizonyos alaptörvényi szinten rögzített alkotmányos elveknek büntetőjogi ügyben is közvetlenül érvényesülniük kell (hiszen az Alaptörvény elvei nem ismételhetőek meg egy jogszabályban, így nem lesz elegendő a bíróságnak csak a jogszabályra hivatkoznia), csak azok figyelembevételével hozhat döntést a bíróság.
- Az Alaptörvényben biztosított **törvényes eljáráshoz való jog** sérelme körében hivatkozom arra, hogy a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 75. §-a a bizonyítás általános szabályai között egyértelműen rögzíti, hogy a bizonyítás során a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni. A

bizonyítás törvényessége körében a törvény az eljárási törvény a bizonyítási eszközök felhasználását is szigorúan szabályozza, a Be. 78. § (4) bekezdése tilalmába ütköző bizonyíték kirekesztésére vonatkozó előírással. Nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközökből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.

- A törvényes eljárás része a bizonyítás törvényessége, amely vonatkozásában a Be. 77. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bizonyítási eszközök felderítése, összegyűjtése, biztosítása és felhasználása során e törvény rendelkezései szerint kell eljárni.
- A részrehajlás nélküli, pártatlan és tisztességes eljáráshoz és elbíráláshoz való jog az eljárás folyamán sokszor sérült. Ennek legnyilvánvalóbb eleme, hogy a fellebbezésben és a felülvizsgálati kérelemben leírt jogszabálysértéseket egyik bíróság sem bírálta el.
- A tisztességes eljáráshoz való joghoz csatlakozik az az alaptörvényi előírás, hogy a vádat a terhelt eljárási jogainak a tiszteletben tartásával, a törvények alapján, a jogszabályokat a józan észszel és a jogalkotó szándékával összhangban értelmezve döntse el a bíróság. Jelen eljárásban a bíróságok eljárásai és határozataik határozottan ellentmondanak a józan észnek és a jogalkotó szándékának is, az eljárásban a résztvevők fegyveregyenlősége nem volt biztosítva, a védelemnek nem volt esélye, hogy tény- és jogkérdésben véleményt formáljon, tekintettel arra, hogy el volt zárva olyan iratok megismerése elől, amelyek ismerete nélkül nem lehetett volna Indítványozó ellen indult büntetőeljárást jogerősen lezárni.
- Az Alaptörvényben biztosított a terhelt és a védő jogaiban együttesen realizálódó **védelemhez való jog** az alkotmányos büntetőeljárási alapelve az eljárás egész menetében számtalan részletszabályban ölt testet. A 25/1991. (V. 18.) AB határozat védelemhez való jog a büntetőeljárás alá vont személy azon jogaiban, illetve a hatóságok azon kötelezettségeiben realizálódik, amelyek biztosítják, hogy a vele szemben érvényesített büntetőjogi igényt megismerje, arról álláspontját kifejezhesse, az igénnyel szembeni érveit felhozassa, a hatóságok tevékenységével kapcsolatos észrevételeit és indítványait előterjeszthesse, továbbá védő segítségét vehesse igénybe. A védelemhez való jog tartalmát képezik a védő azon eljárási jogosítványai, illetve a hatóságok azon kötelezettségei, amelyek részéről a védelem ellátását lehetővé teszik. A védelemhez való jog a büntetőjogi felelősség vizsgálatának keretét adó büntetőeljárásra vonatkozik, ebben a folyamatban jelent alkotmányos garanciát. A büntetőeljárás a büntető anyagi jogban meghatározott tényállási és felelősségi elemek megállapíthatóságát vagy kizárhatóságát célozza. A védekezéshez való jog arra terjed ki, hogy a terheltnek és védőnek - törvényi garanciákkal körülbástyázott, a tisztességes eljárás egyéb követelményeinek is megfelelő - lehetőségei legyenek az anyagi jogban körülírt, a büntető felelősségre vonás szempontjából releváns elemek tisztázását szolgáló bizonyítási eljárásban való hatékony részvételre. Indítványozónak e joga az eljárásban számtalanszor sérült, hiszen az őt terhelő vallomások felvételére törvényellenesen került sor, így az azokból nyert bizonyíték értékelésére és a bűnösség megállapítására.

- A bizonyíték jogellenességét a törvény és a bíró mellett az ügyész határozza meg. A közzétett törvényességi felügyeletet gyakorol a nyomozás felett. Ez magában kell, hogy hordja azt a követelményt is, hogy döntsön a jogellenesen beszerzett bizonyíték mellőzéséről. Álláspontom szerint az ügyész hatáskörébe mindenképp beletartozik, hogy szűrt jelent, és a bíróság elé a már csak az általa jogszerűen beszerzettnek minősített bizonyítékok kerüljenek. A panaszolt eljárásban a vád képviselője a büntetőeljárás bírósági szakaszában sem bírt tudomással a büntetőeljárás „koronatanújának” együttműködő terhelti minőségéről, jóllehet ez a minőség kizárólag az általa képviselt ügyesség nyomozás megszüntető határozatával keletkeztetett. E mulasztás megkérdőjelezi az ügyésszel szemben az Alaptörvény által megkövetelt nyomozás feletti törvényességi felügyelet gyakorlására vonatkozó kötelezettségét.

b) Az Indítványozó érintettségének bemutatása az ellene indult büntetőeljárás releváns elemeire hivatkozással, az ügyben hozott panaszolt bírói döntések Alaptörvény-ellenességének indokolásával:

A közel 8 éven át folyó eljárásnak csak a jelen indítvány szempontjából releváns elemeire utalok. Részletesebb pertörténetet a Fővárosi Törvényszék ítélete tartalmaz (3.1. melléklet).

Az Indítványozó tagadása ellenére az eljáró bíróságok megállapították büntetőjogi felelősségét 6 rendbeli a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő rablás büntetében, 2 rendbeli a Btk. 221. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő magánlaksértés büntetében, 5 rendbeli a Btk. 194. § (2) bekezdés b) és e) pontjába ütköző személyi szabadság megsértésének büntetében, 1 rendbeli a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (6) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntetében, 1 rendbeli a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntetének kísérletében, 1 rendbeli a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés vétségében, 1 rendbeli a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás büntetében, 3 rendbeli a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés szerint minősülő rongálás vétségében, 8 rendbeli a Btk. 325. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző lőfegyverrel visszaélés büntetében, 2 rendbeli a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő orgazdaság büntetében, 1 rendbeli a Btk. 364. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző okirattal visszaélés vétségében, 2 rendbeli a Btk. 374. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző egyedi azonosítójellel visszaélés büntetében, 2 rendbeli a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző közokirat hamisítás büntetében, 1 rendbeli közúti a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző veszélyeztetés büntetében, 1 rendbeli orgazdaság vétségében, ezért a Fővárosi Törvényszék halmazati büntetésül [REDACTED] év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre, 10 év közügyektől eltiltásra, illetve 10 év járművezetéstől eltiltásra ítélte, melyet a Fővárosi Ítéltábla a szabadságvesztés vonatkozásában 16 évre súlyosított.

Tényként rögzíthető, hogy az ítéleti tényállásban írt cselekmények miatt csak azt követően indult nyomozás az Indítványozó és társai ellen, amikor az Indítványozó korábbi élettársa, [REDACTED] terhelő vallomást tett az ügyben, emiatt Bertók Marianna eljárási cselekményeinek elemzése jelen indítvány központi eleme [Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. számú elsőfokú ítélete 45. oldal].

Indítványozó és védői a büntetőeljárás valamennyi szakaszában előadták, hogy Indítványozó szabadságtól megfosztására nem a törvényben szabályozott eljárás szerint került sor. Az eljárás irataiból kiderül, hogy Indítványozó 2011. november 15. napján került őrizetbe, majd 2016. november 25. napjáig előzetes letartóztatásba.

2011. november 15. napja az a nap, amikor Indítványozó korábbi élettársát [REDACTED] a Nemzeti Nyomozó Iroda folytatólagosan tanúként hallgatta ki, annak ellenére és azt követően, hogy 2011. november 5. napján [REDACTED] élt a törvény által biztosított lehetőségekkel és a vallomást a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjának önvádra kötelezés tilalma alapján megtagadta. [Nemzeti Nyomozó Iroda 29015-22/2011.bü. számú jegyzőkönyv 3. oldal]

Az eljáró bíróságok nem tettek kísérletet annak tisztázására, hogy a 2011. november 5. napján a mentességi jogával élő tanút a nyomozóhatóság miért idézte 10 nappal később ismételtan tanúként, és hogy az **önvádra kötelezés tilalma** ellenére a tanú miért tett magát és Indítványozót is terhelő vallomást. [REDACTED] megmagyarázhatatlan döntését a Fővárosi Ítéltábla a 2.Bf.231/2017/66. sorszámú ítéletének 17. oldalán rögzíti: „kétségtelen, hogy nem ismert, hogy [REDACTED] tanú 2011. november 5. napján (elírás az ítéletben a 2010. év) tanúként tett jogszerű megtagadó vallomása után miért gondolta mégis úgy, hogy vallomást tesz, amellyel saját magát is terhelte”.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában [29.B.1402/2013/824. számú ítélet 134. oldal] a nyomozó hatóság eljárási törvénybe ütköző cselekményét „jóváhagyva” megjegyezte meg, - álláspontom szerint törvényellenesen - hogy „senkinek sincsen joga, hogy egyszer és mindenkorra – ráadásul a jövőben elkövetendő bűncselekményekre is – generális vallomásmegtagadási joggal éljen. A bíróság álláspontja szerint éppen az volt hibás döntés, hogy amikor [REDACTED] 2011. november 5-én közölte, hogy élni kíván a mentességi jogával, mert nem köteles önmagát bűncselekmény elkövetésével vádolni, ezt egy generális vallomásmegtagadási jognak tekintették, holott nem volt az, és nem folytatták a meghallgatást”.

Álláspontom szerint tévedett az elsőfokú bíróság, hiszen az önvádra kötelezés tilalma tanúvallomási akadály gyökerei az Emberi Jogok Európai Egyezményének 14. cikkében és az eljárási törvényben alapvető rendelkezésként is megfogalmazott *nemo debet prodere se ipsum* (senki nem kötelezhető arra, hogy önmagával szemben bizonyítékot szolgáltatson) elvére vezethetők vissza, és e jog éppen azt jelenti, hogy amennyiben a tanú megtagadja a vallomás tételét a hatóságoknak nincs joguk a mentességi jogával élő tanút a továbbiakban meghallgatni.

Abból a szempontból is iratellenes az elsőfokú bíróság megjegyzése, hiszen az eljárás valamennyi résztvevője előtt ismert tény volt, hogy [REDACTED] [REDACTED] 2011-ben az az

Indítványozó élettársa volt, így a nyomozó hatóság megfelelő kioktatása esetén a Be. 82. § (1) bekezdés a) és b) pontja által biztosított abszolút mentességi ok alapján is megtagadhatta volna a tanúvallomást, amelyet a Be. 83. § (1) bekezdése alapján figyelembe kell venni, ha az akár a bűncselekmény elkövetésekor állt fenn, akár a kihallgatáskor áll fenn. [redacted] és az Indítványozó élettársi kapcsolata a nyomozó hatóság számára is nyilvánvaló tény volt, hiszen [redacted] 2011. november 5. napján tanúként történő meghallgatását megelőzte [redacted] korábbi barátja, az eljárásban 6. számú tanúként maradt személy tanú vallomása, amelyről felvett jegyzőkönyv 3. oldalán a tanú egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy [redacted] 6 éve párkapcsolatban élt az élettársát úgy hívják, hogy [redacted]. A 6. számú tanút és [redacted] a nyomozóhatóság ugyanazon tagjai hallgatták ki alig másfél óra eltéréssel, így a nyomozóhatóság képviselői tudták, hogy [redacted] hozzátartozói viszonyra tekintettel is megtagadhatta volna a vallomást, azonban erre nem figyelmeztették.

Erre tekintettel (is) [redacted] tanúként tett 2011. november 15-i vallomásra a büntetőeljárás szabályainak súlyos sérelmével kerülhetett sor.

2011. november 15. napján [redacted] 8 óra 5 perckor megkezdett, a Nemzeti Nyomozó Iroda által lefolytatott **tanúmeghallgatást célzó eljárási cselekmény során a nyomozóhatóság tagjai elmulasztották tisztázni, hogy a tanú a bűncselekmények elkövetésével gyanúsítható személlyel rokonságban áll-e, így élhet-e mentességi joggal és megtagadhatja a vallomást.** A tanú vallomásáról felvett jegyzőkönyv blankettaszerűen tartalmazta a törvényben írt valamennyi kizáró és mentő okot, annak ellenére, hogy a nyomozó hatóság tudomással bírt arról, hogy [redacted] nem védő és nem lelkész, azonban a törvényalkotó célja szerint, amennyiben bármikor felmerül a tanú és a gyanúsított között fennálló rokoni kapcsolat, azt a tanú vallomástételének akadályát azonnal tisztázni kell.

Megállapítható az is, hogy a tanúvallomás jegyzőkönyve nem a tanúnak a törvényben rögzített figyelmeztetésre adott válaszát tartalmazza azaz, hogy él-e mentességi jogával, vagy sem, mindössze annyit rögzít, hogy a „tanúvallomásomnak nincs akadálya”, amely tény azonban nem a tanúnak kell eldöntenie, hanem az eljáró hatóságnak. Álláspontom szerint a megfelelő figyelmeztetés, valamint a figyelmeztetésre adott törvényben megkövetelt válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása miatt a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem lett volna figyelembe vehető.

A bizonyítás általános szabályai között a nyomozó hatóság, az ügyész és a bíróság számára is kötelezettséggként írja elő annak vizsgálatát, hogy nem áll-e fenn a tanúvallomást kizáró vagy mentő ok, másként fogalmazva mentességi ok. A tanúnak a 81. § (1) bekezdése a) és b) pontjában meghatározott mentessége az annak alapjául szolgáló viszony megszűnése után is fennmarad és a tanú a titoktartási kötelezettségének körébe tartozó bizonyítandó tényre nem hallgatható ki.

Annak ellenére, hogy az eljárási cselekmények ismeretében kétséget kizáróan megállapítható, hogy a nyomozó hatóság tudomással bírt a tanú és a gyanúsított, vagy gyanúsítottá váló személy közötti elfogultságról mégsem figyelmeztették a vallomástétel alóli mentességi jogára.

Így történhetett meg, hogy [REDACTED] magát és volt élettársát nézve is kiemelt súlyú cselekményekkel terhelő vallomást tett, amely következtében a hatóság 15 óra 17 perctől gyanúsítottként hallgatta ki ugyanazon a napon 19 óra 38 perckor helyszíni kihallgatást is lefolytatva.

A törvényszéki és ítélőtábla döntések törvényellenességét Be.-ben rögzített tanúmentességi szabályokat megerősítő bírósági döntések is alátámasztják:

BH2006. 317. A tanú vallomása abban a kérdésben nem vehető figyelembe bizonyítási eszközként, amellyel kapcsolatban mentességi jog illeti meg, és a vallomást megtagadhatta volna

BH2005. 386. I. A tanú törvényes figyelmeztetésének elmulasztása a tanúvallomásnak a bizonyítékok köréből való kirekesztését eredményezi

BH2005. 203. I. A tanú csak a hozzátartozója tekintetében tagadhatja meg a tanúvallomást az 1998. évi XIX. törvény 82. § (1) bek. a) pont alapján. Ez a mentesség abszolút mentességet jelent. Ha a tanú és az egyik vádlott hozzátartozói viszonyban áll, ez abszolút tanúzási mentességet jelent és a tanú megtagadhatja a tanúvallomást

BH 2015.10.273: Kúria Bfv. III. 395/2015. Ha a tanú mentességi jogával élve kinyilvánítja, hogy hozzátartozójával szemben nem kíván terhelő adatokat szolgáltatni, a továbbiakban nem csupán a korábbi vallomásai, hanem az általa tett feljelentésben foglalt tényelőadások sem értékelhetők bizonyítékként

BH 2006.10.317: Legf. Bír. Bt. I.1178/2004. sz. A tanú vallomása abban a kérdésben nem vehető figyelembe bizonyítási eszközként, amellyel kapcsolatban mentességi jog illeti meg, és a vallomást megtagadhatta volna.

BH+ 2005.12.540: Legfelsőbb Bíróság Bt.I.1.178/2004. A tanú vallomása abban a kérdésben nem vehető figyelembe bizonyítási eszközként, amellyel kapcsolatban mentességi jog illeti meg, és a vallomást megtagadhatta volna

Jelen eljárásban először az elsőfokú bíróság előtti tanúmeghallgatás során került sor a tanú és a terhelt hozzátartozói viszonyának a tisztázására, amely meghallgatás alkalmával [REDACTED] egy élettársi viszonyt alátámasztó iratot is csatolt a tanács elnökének, azaz [REDACTED] okirati bizonyítékot is hozott a korábbi élettársi viszony alátámasztására, amely körülményből – álláspontom szerint – eljáró bíróságban felmerülhetett, hogy a tanú kioktatása az eljárás korábbi szakaszában törvényellenesen elmaradt.

Az előzőekben ismertetett bírói döntésekre figyelemmel [REDACTED] tanúként tett vallomásait is ki kellett volna rekesztenie az eljáró bíróságnak, hiszen [REDACTED] a vádiratban szereplő bűncselekmények időpontjában a terhelt élettársa volt.

[REDACTED] a törvényellenesen, a mentességi jogára való figyelmeztetések elmulasztásával felvett tanúvallomásai mellett a gyanúsítottként történő kihallgatásai is az eljárási törvény megsértésével történt. A gyanúsított meghallgatásának megkezdése előtt a nyomozó hatóság 15 órakor értesítette [REDACTED] érdi védőjét, aki az eljárási cselekményen nem tudott megjelenni. A nyomozó hatóság eljárási törvényhez való viszonyát jól példázza, hogy teljesen jogellenesen és életszerűtlenül értesítette a kihallgatás

helyszínétől [REDACTED] 25 km-re tartózkodó védőt az eljárási cselekményről, hiszen ha a védő egész nap a kirendelő végzést várva ült volna az irodájában, Érdről akkor sem ért volna a helyszínre megfelelő időben. Megállapítható, hogy a nyomozó hatóság **nem gondoskodott kellő időben védő értesítéséről**, annak ellenére, hogy a büntetőeljárásban a Be. 46. § a) pontja alapján kötelező lett volna a védő részvétele a cselekmény tárgyi súlya miatt, tekintettel arra, hogy [REDACTED] több rendbeli rablás, bűnpártolás és okirattal visszaélés bűncselekmények elkövetésében való tetteességét „vallotta be”, amely bűncselekményekre a törvény öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel.

A védő kötelező részvételét a büntetőeljárásban a nyomozó hatóság vélhetően észlelte, ennek ellenére sem sikerült biztosítani a folytatódó nyomozati cselekmények megkezdése előtt védő eljárásban való részvételét, amely törvényi előírást a nyomozó hatóság annyira nem tekintett magára nézve kötelezőnek, hogy a 2011. november 16-án 9 óra 20 percre tűzött gyanúsított kihallgatásra a cselekmény megkezdését követően, 9 óra 45 perckor küldött értesítést a védőnek.

[REDACTED] terhelti vallomásai az eljárás későbbi szakaszában is súlyos jogszabálysértések „árán” kerültek bizonyítékként az eljárásba, így a 2011. november 22. napján 9 óra 30 percre tűzött gyanúsított kihallgatást megelőzően 2011. november 21. napján 18 óra 30 perckor, a 2011. november 24. napján 8 óra 48 percre tűzött gyanúsított kihallgatást megelőzően 2011. november 23. napján 18 óra 32 perckor, a 2011. december 2. napján 8 órára tűzött gyanúsított kihallgatást megelőzően 2011. december 1. napján 14 óra 54 perckor értesítették [REDACTED] védőjét.

A 2012. január 12. és március 8. napjára tűzött gyanúsított kihallgatások előtti értesítések nem találhatók a nyomozati iratok között, így még az értesítés sem vélemezhető, nemhogy annak időpontja.

Az elsőfokú bíróság osztotta a **védő kellő időben történő értesítésének elmaradásából fakadó súlyos jogkorlátozást**, amelyre tekintettel [REDACTED] 2011. november 15. és 16. napján tett terhelti vallomásáról felvett jegyzőkönyveket a bizonyítékok köréből kirekesztette, azonban arra a megállapításra jutott, hogy „a gyanúsítás közlése előtt és a gyanúsítás közlése utáni tanúmeghallgatási jegyzőkönyvek – tekintve, hogy a tanú kioktatása a Be. szabályainak megfelelően megtörtént – akadálytalanul használhatóak bizonyítékként” [Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. számú elsőfokú ítélete 52. oldal]. A tanú kioktatásának elmulasztását a korábbiakban részletesen bemutattam.

Annak ellenére, hogy az elsőfokú bíró az ítélete indokolásának 52. oldalán maga is hivatkozott a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendeletre, továbbá az Alkotmánybíróság 8/2013. (III. 1.) AB határozatában írtakra, amely szerint a védőt – a késedelmet nem tűrő eljárási cselekmények kivételével – kellő időben, legkevesebb huszonnég órával korábban a hely és időpont megjelölésével értesíteni kell azokról az eljárási cselekményekről, amelyeken a Be. alapján jelen lehet, az elsőfokú bíró nem rekesztette a 2011. november 22., november 24. és december 2. napján tett terhelti vallomásokat azon indoklással, hogy „a védő

értesítése már előző nap megtörtént, így a védő távolléte nem akadályozta a felvett vallomás bizonyítékként történő értékelését". [Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. sorszámú ítélet 53. oldal]

Fontos körülmény, hogy [REDACTED] [REDACTED] kihallgatási jegyzőkönyveiben egyetlen alkalommal sem került feltüntetésre, hogy az halaszthatatlan nyomozati cselekmény lenne, ennek következtében a védőt legalább 24 órával a nyomozati cselekmény előtt értesíteni kellett volna.

A 8/2013. (III. 1.) AB határozatában az Alkotmánybíróság azt állapította meg, miszerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 48. § (1) bekezdésének alkalmazásakor a terhelt érdekében kirendelt védőt a terhelti kihallgatás helyéről és időpontjáról igazolható módon, olyan időben értesítsék, hogy a kirendelt védőnek lehetősége legyen az eljárási törvényben foglalt jogait gyakorolni és a terhelti kihallgatáson részt venni. Ilyen értesítés elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítékként nem értékelhető.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez fűződő, és ezzel összefüggésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta, hogy a nyomozó hatóság a védőt nem tájékoztatta a terhelti kihallgatás tervezett időpontjáról. Álláspontom szerint az Alaptörvényben biztosított védelemhez fűződő jog egyfelől a terhelti védekezés egyes jogosítványait, másfelől pedig egy olyan személy közreműködéséhez való jogot jelent, aki mindazoknak az ismereteknek a birtokában van, amelyek a büntetőeljárásban a terhelti jogok hatékony érvényesítéséhez szükségesek. A védelemhez való jog megfelelő érvényesülése egyúttal a büntetőeljárás törvényességének is garanciája.

Hivatkozott határozatában a Tisztelt Alkotmánybíróság kimondta, hogy a védelemhez fűződő alkotmányos alapjog az Alkotmánybíróság olvasatában egy olyan összetett jogként jelentkezik, amely elsősorban a büntetőeljárásban terheltként szereplő saját eljárási jogosítványaiában és a védő igénybevételeéhez való jogban, másfelől magának a védőnek a jogállásában realizálódik. [legutóbb megerősítve: 166/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 545, 576.]

A védelemhez fűződő jog alkotmányos tartalma alapján tehát ésszerű kétely fogalmazható meg a törvényszéki és ítéletbírói ítéletben kifejtett érvelés alaptörvényességével szemben, amely érdemi alkotmánybírói vizsgálatot indokol. Különös tekintettel arra, hogy a másodfokon eljáró bíró a Fővárosi Ítéletbíró az ítélete 18. oldalán osztotta az elsőfokú bíróság AB határozat értelmezését, amikor is a törvényszéki bíró ítélete indoklásában a 8/2013. (III. 1.) AB határozattal érintett ügyre hivatkozott, amely ügyben a védő értesítése egyáltalán nem történt meg, ennek ellenére – mivel nem az így felvett vallomás volt az egyetlen és mindent eldöntő bizonyíték – az ítélet hatályon kívül helyezésére sem került sor. A Fővárosi Ítéletbíró ítéleti indoklása [REDACTED] [REDACTED] terhelti vallomásainak bizonyítékként való értékelhetőségéről még inkább elfogadhatatlan a másodfokú tanácselnökének 2017. március 23. napján kelt Bf.32/2017/7. számú határozata ismeretében, amelyben az alábbiakat állapította meg: „A Fővárosi Törvényszék törvényesen járt el, amikor az Alkotmánybíróság 8/2013.(III. 01.) számú határozatában foglaltakra is figyelemmel a

...a védő megfelelő időben történő értesítése és jelenléte nélkül felvett - gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyveit nem tette a tárgyalás anyagává és azokat bizonyítékként nem értékelte. Helyesen utalt arra a törvényszék, hogy bár a gyanúsított nyomozás során történő kihallgatásakor a védő jelenléte nem kötelező, de az alkotmányos követelménynek megfelelően a védői értesítésre olyan időben kell sort keríteni, amikor a védőnek a megjelenése, az eljárási cselekményen való részvételére objektíve lehetősége lehet". Nehéz jogi érvet találni arra, hogy ugyanezen tanácselnök 2018. április 12. napján hozott panaszolt ítélete indokolásakor miért fogadta el a törvényszéki bíró indokolását akként, hogy mivel a védő értesítése az eljárási cselekmény megelőző nap megtörtént, hangsúlyozom, hogy 18 óra 30 perckor, így a védő távolléte nem akadályozta a felvett vallomás bizonyítékként történő értékelését.

Jelen eljárásban a büntetőeljárás adatai alapján megállapítható, hogy [REDACTED] kifogásolt 2011. november 15. napján tett tanú és terhelti vallomása alapozta meg az elítélést, és az eljárási garancia mellőzésével beszerzett vallomásokat az eljáró bíróság a bizonyítási eljárásban felhasználta, a vallomás alapozta meg az alkotmányjogi panaszban kifogásolt törvényszéki ítéletet, valamint az azt súlyosító ítéletét.

[REDACTED] terhelti vallomásának felvételét nem csak a kötelező védő távolléte miatt, hanem a sajátos eljárásjogi „pozíció váltás” során követendő eljárásjogi szabályok elmulasztása miatt. A hazánkban is kötelezően alkalmazandó a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételehez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról szóló Európai Parlament és Tanács 2013/48/EU irányelvének 21. pontja is: erősíti, amely szerint „amennyiben egy kihallgatás során a gyanúsítottól vagy a vádlottól eltérő személy gyanúsítottá vagy vádlottá válik, a kihallgatást azonnal fel kell függeszteni. Lehetővé kell tenni azonban a kihallgatás folytatását abban az esetben, ha felhívták az érintett személy figyelmét arra, hogy gyanúsítottá vagy vádlottá vált, valamint, ha teljeskörűen élhet az ezen irányelv szerinti jogokkal”.

A Be. kifejezetten nevesíti azokat az eljárási szabálysértéseket, amelyek a vallomás bizonyítékként történő értékelését kizárják. Ilyen jellegű eljárási szabálysértés a Be. 117. § (2) bekezdésében foglalt figyelmeztetés elmulasztása. Hivatkozással a Be. 117. § (2) bekezdés utolsó mondatában előírtakra, azaz, hogy a gyanúsítottat figyelmeztetni kell arra, hogy az általa elmondottak bizonyítékként felhasználható, amely figyelmeztetés garanciális jelentőségű, és amennyiben elmarad, avagy ami ezzel egyenértékű, ha a jegyzőkönyv nem tartalmazza, akkor a terhelt vallomását bizonyítékként nem lehet figyelembe venni, és a büntetőeljárásban a bizonyítékok értékelése során felhasználni.

Ezzel ellentétesen a rendelkezésre álló iratokból [REDACTED]

[REDACTED] a,
[REDACTED] következtetésével vádolni. [Nemzeti Nyomozó Iroda]

2011. november 15. napján 15 óra 17 perckor felvett 29015-22/2011. bü jegyzőkönyv 4. oldal]

Fentiekre tekintettel [REDACTED] a Be. szabályaiba ütköző módon felvett gyanúsítottai vallomásait ki kellett volna rekesztienie az eljáró bíróságoknak a bizonyítékok köréből, azonban a bűnügyben eljáró bíróságok a cselekmény tényállásának megállapítása során az alapjogok megsértésével beszerzett terhelti vallomást is értékelték.

A törvényszéki és ítélőtáblai ítélet az erre irányuló indítványok és fellebbezések ellenére a bizonyítékok közül nem rekesztette ki az alkotmányjogi panaszban kifogásolt eljárási cselekményből származó valamennyi vallomást. A nyomozó hatóság törvénysértése a védelemhez fűződő jogot oly módon csorbította, amely a terhelt eljárási jogainak lényeges korlátozását eredményezte, így a Be. 78. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a vallomást nem lehetett volna bizonyítékként értékelni. A büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékoknak "egyenként is és összességükben is alkalmasnak kell lenniük arra, hogy

[REDACTED] terhelti vallomásait nem rekesztette ki a bizonyítékok köréből, a törvényszéki és ítélőtáblai ítélet alaptörvény-ellenességére lehet következtetni, tekintettel arra, hogy az eljárási törvénybe ütköző bizonyításvétel nem érvényes, így az ilyen a bizonyításra épülő ügydöntő határozat sem érvényes.

Az angol-szász jogban elfogadott doktrína szerint mérgezett fa gyümölcse mérgezetté válik, a hazai jogban Tremmel Flórián professor emeritus nyomán „az igazsághoz hozzátartozik az út is, nem csak az eredmény.” Az alaptörvénnyel összhangban a Be. kizárólag törvényes úton beszerzett bizonyítékokat engedi az igazságszolgáltatás asztalára. A jogellenes bizonyíték törvény erejénél fogva történt kizárása rendkívül hatékony eljárásjogi szankciója a jelentős törvénysértéssel történő bizonyítékszerzésnek. A törvénysértő bizonyíték kizárása annak a garanciája, hogy a büntetőhatalmat képviselő állam a saját jogsértő magatartásából ne szerezhesen előnyt. Ehhez kapcsolódik a bírói kar tekintélye azáltal, hogy nem fogadja el bizonyítékértékelő tevékenysége során, a tiltott módon beszerezett bizonyítékot.

A Be. vonatkozó részei (Be. 78. § (4) bekezdése) kimondják, hogy a bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával nem lehet bizonyítékot szerezni, illetőleg az ilyen bizonyítás eredményéből származó adat nem használható fel. Ebbe a körbe tartozik minden olyan pszichikus jellegű befolyásolás, amely alkalmas lehet arra, hogy a kihallgatott személyt, akarata ellenére, vagy akaratával ellentétesen vallomás megtételére befolyásolja. A Be. Kommentár 78. §-hoz fűzött része nevesíti az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 1. pontjában megfogalmazott fair trial alapelv és az emberi méltóság tiszteletben tartására vonatkozó előírás alapján a kényszer alkalmazás tilalmát. A megfélemlítés és a kínvallatás még akkor is tilos, ha akár a cselekmény, akár a terhelt társadalomra veszélyessége ezt indokolná. A terhelt és a tanúk akaratdöntési és akaratnyilvánítási szabadságát nem lehet befolyásolni, ezért tiltott kihallgatási módszereket sem lehet alkalmazni. A bíróságok azonban egyik törvénysértés esetében sem foglaltak állást.

Bertók Marianna 2012. március 8. napjáig gyanúsított maradt az eljárásban, amikor tanú lett, annak ellenére, hogy 2011. november 15. napján 13 óra 43 perctől gyanúsított volt 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett rablás bűntette (Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző és (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő), 2 rendbeli bűnpártolás vétsége és visszaélés okirattal vétsége elkövetése miatt. Az eljáró bíróságok elfogadták azon körülményt, hogy [REDACTED] és a Nemzeti Nyomozó Iroda között létrejött egy megállapodás a Be. 192. § (1) bekezdése alapján [REDACTED] együttműködő terheltté válása érdekében [REDACTED] szemben indított büntetőeljárás megszüntetésre került. Megjegyzem, hogy [REDACTED]

[REDACTED] Főügyészség 2017. augusztus 16. napján kelt Bf.19.305/2010/8. számú fellebbezés indokolásából szereztek tudomást, amely szerint [REDACTED] szemben a nyomozást [REDACTED] eljárási pozíciójára tekintettel 2012. március 8. napja előttinek kell lennie, hiszen nem lehet valaki egyidejűleg tanú és együttműködő terhelt is, azonban ez a határozat csak a tárgyalási szakasz 3. évében került a védők számára elérhetővé.

[REDACTED] együttműködő terhelti minősége és abból eredő titoktartási kötelezettsége azonban nemcsak az Indítványozó és védői előtt, hanem a vádat képviselő ügyész és az elsőfokú bíróság előtt sem volt ismert tény, hiszen a Fővárosi Főügyészség a NF.19305/2010/210-I. sorszámú vádiratában nem közölte, hogy együttműködő terhelt vesz részt az eljárásban, továbbá 2014. február 7. napján a tanács elnöke azon kérdésére, hogy „ügyész úr, van-e itt olyan szolgálati titoknak, vagy egyéb titoknak minősülő körülmény, amire nem lehet nyilatkozni ezzel a megszüntető határozattal kapcsolatban” az eljáró ügyész úgy nyilatkozott, hogy „ez a megszüntető határozat, nem egy titkos adatkezeléssel érintett határozat - ez a számából is látszik - ez egy nyílt ügyben született határozat, tehát nem titkos”. [Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/61. sorszámú jegyzőkönyve 245-246. oldal]

Fentiekre tekintettel semmilyen eljárásjogi magyarázat nincs arra vonatkozóan, hogy [REDACTED] milyen titoktartási kötelezettségre hivatkozással élhetett a bírósági szakaszban az Indítványozó és védői kérdéseire válaszmegtagadási joggal.

Az elsőfokú bíróság előtt is eltitkolt megállapodást és azzal kapcsolatos titoktartás tényét támasztja alá, hogy a Fővárosi Törvényszéken 2014. január 28. napján Bertók Marianna tanúkénti meghallgatásakor a bíró nem az együttműködő terheltre vonatkozó kioktatással kezdte a tanúvallomás felvételét, hanem az tanú mentességi szabályok ismertetésével. Hangsúlyozni kívánom, hogy a [REDACTED] az Indítványozó és védői elé azt a megállapodást, mely tartalmazta [REDACTED] a hatóság egyezségét, hiszen az a bíróság előtt is titkos volt, azor [REDACTED] sem a védelem nem volt abban a helyzetben, hogy a megállapodás törvényességét, illetve az abból fakadó titoktartás jogszerűségét és a titok körét ellenőrizhesse. A rendelkezésre álló adatokból nem volt megállapítható, hogy a megállapodást mikor kötötték, milyen tárgykört érintően, kik között, és ezzel összefüggésben mikortól terheli a feleket titoktartás és mikor válik az érintettek számára megismerhetővé. Az eljárásban arra a kérdésre sem kapott az Indítványozó választ,

[REDACTED]

titoktartási kötelezettsége az elsőfokú bíróság előtt 2016. március 3-án vált merült fel, amikor [REDACTED] ötödik alkalommal tartott folytatólagos tanúkénti meghallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy őt titoktartás terheli, így a 2011. november 5. és 15. közötti időszakra megtagadhatja a vallomást és a válaszadást. [Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/564. számú jegyzőkönyv 11. oldal 3. bekezdése]

Az elsőfokú bíróság az eljárásban kiemelkedő jelentőséggel bíró 10 nap történéseinek a terheltek és védőik számára való „megismerhetetlenségét” ítéletében azzal indokolta, hogy a Nemzeti Nyomozó Iroda képviselője úgy nyilatkozott, hogy „ez titkos adatszerzés körébe tartozó kérdés, ezekre a minősített adatokra nem adták meg a felmentést”, tehát nem tartozik a panaszolt eljárás adataihoz [29.B.1402/2013/824. sorszámú ítélet 58. oldal].

Az elsőfokú bíróság az ítélete indoklásában önmagának ellentmondóan hivatkozott

Scanned by CamScanner

nem köteles bűncselekmény elkövetésével vádolni, ezen kérdéseket illetően a válaszadást is megtagadhatja, együttműködő terheltként viszont a válaszadást ezekre a kérdésekre már nem tagadhatta volna meg". A törvényszéki ítélet e kiemelkedő fontosságú körülmény tisztázása nélkül meghozatalra került, annak ellenére, hogy a bíró ítéleti indokolása kizárja a Be. szerinti bizonyítás törvényességét, ugyanis amennyiben a bíró. elfogadta, hogy a titoktartásra kötelező megállapodás 2011. november 15. napja előtt született meg, akkor azt is elfogadta, hogy az [REDACTED] tanúként kötötte a nyomozó hatósággal, hiszen 2011. november 15. napján lett csak [REDACTED] gyanúsított, azonban nyomozási alku kizárólag gyanúsított köthet a Be. 192. § (1) bekezdése szerint.

Az eljáró bíróság „döntésképtelenségét” támasztja alá, hogy bár a védői indítványoknak helyt adva fontolóra vette [REDACTED] a titoktartási kötelezettségét alátámasztó együttműködési megállapodás megismerését zárt tárgyalás keretében, később mégis úgy döntött, hogy a minősített adat zárt tárgyalás keretében történő megismerése „nem szükségképpen megkívánt”. [Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. sorszámú ítélet 52. oldal]

Álláspontom szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel, amikor arra az álláspontra jutott, hogy a megállapodás tartalma zárt tárgyalás keretében sem ismerhető meg. Az ítélet indokolása szerint a feltételezett titokgazda tanúként, igazmondási kötelezettség terhe mellett előadta, hogy a megállapodás a vádlottakra nézve nem tartalmaz olyan tény, információt, körülményt, ami rájuk nézve enyhébb elbírálást eredményezne. Nyilvánvalóan ennek eldöntése bíróság hatáskörébe és nem a nyomozó hatóság eljáró nyomozója hatáskörébe tartozott volna.

A terhelt **iratmegismerési jogát** a Be. 70/B. § (5) a) pontja biztosítja, eszerint az ügy iratait a nyomozás befejezését követően megtekintheti minden korlátozás nélkül. Az iratmegtekintés csak annyiban korlátozható, amennyiben azt a törvény előírja. E tilalmak az alábbiakban foglalhatók össze. A vádlott nem tekintheti meg azokat az iratokat, melyek olyan eljárási cselekmény során keletkeztek, melyen nem lehetett jelen. Ilyen a Be. 234. § (5) bekezdésében írt tanácsülés, illetve a határozathozatal céljából tartott tanácsülés (Be. 256. §). Nem érvényesül az irattanulmányozás joga még a következő esetekben: a tanú zártan kezelt személyi adataira (Be. 96. §), a büntetőeljárásban részt vevők személyi védelmére vonatkozó adatokra [Be. 98. § (4) bekezdés], a szakvéleménynek az érdekelt kérelmére zártan kezelni rendelt részére [Be. 108. § (2) bekezdés a) pont, (7) bekezdés], a büntetőeljárásban való felhasználásig a titkos adatszerzés eredményére (Be. 205. §), a különösen védett tanú kihallgatásáról készült, zártan kezelt jegyzőkönyvre [Be. 213. § (2) bekezdés], valamint a bíróság tanácskozásáról készült jegyzőkönyvre [Be. 255. § (2) bekezdés] nézve. Ezen iratrészek zárt kezelés alá esnek és megtekintésüknek nincs helye a terhelt részéről. A fenti törvényi korlátozásoktól eltekintve a bírósági eljárásban az iratmegtekintés joga teljes és gyakorolható külön bírói engedély nélkül is. A büntetőeljárási törvény alapján megállapítható, hogy a terhelt irat-megtekintési joga - a már felhívott zárt iratokat ide nem értve - korlátlan a tárgyalás során, érvényes ez a nyomozati és a tárgyalási iratokra is. A vádlott vagy a védő, a helyes védekezési taktika megválasztásához, a mentő vagy a

felelősséget enyhítő körülmények feltárásához jogosult megismerni valamennyi, az ügyben felhasználásra kerülő bizonyítékot. E jogosítvány a fegyverek egyenlősége elvének egyik alappillére, mely csak kifejezett törvényi rendelkezés alapján szűkíthető. Az iratmegismerési jog hiányában ugyanis felmerül, hogy olyan lényeges adatokat nem ismerhet meg, melyek befolyásolják az érdemi védekezést. Ekkor pedig sérülne a tisztességes eljárás és a fegyverek egyenlőségének elve [6/1998. (III. 11.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság a 11/2007. (III. 7.) AB határozatával kiemelte a védelemhez való jog egyik fontos részjogosítványának kapcsán, hogy „az iratokhoz való hozzáférés, az ügyben releváns adatok és körülmények megismerése a védelem számára nem korlátozható.”

Mindezek alapján jól látható, hogy amennyiben létrejött [REDACTED] és a nyomozó hatóság között együttműködési megállapodás annak megismerhetősége a bírósági szakban semmilyen módon nem volt korlátozható.

A Fővárosi Ítéletábrának a törvényszéki ítéletet súlyosító döntése is felveti az alkotmányellenességet. A Fővárosi Főügyészség eljáró ügyésze a Fővárosi Törvényszék elsőfokú ítélete ellen 2017. április 26. napján az Indítványozó terhére a részfelmentés miatt a bűnösség megállapítására és a büntetés súlyosítására jelentett be fellebbezést. A másodfokú bíróság mellett működő Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség 2017. augusztus 14. napján kelt BF.701/2013/61. számú leiratában az elsőfokú ügyész fellebbezését módosította és úgy nyilatkozott, hogy „az ügyészi fellebbezést – eltérő okból – fenntartom, míg a védelmi fellebbezések megalapozatlanok. A fellebbezése indokolásában előadta, hogy „az iratok alapján megállapítható, hogy az eljáró tanács az ítélezése során súlyos eljárási szabálysértéseket követett el, és indítványozom az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását”.

A másodfokú bíróság álláspontom szerint a terhelt terhére irányuló ügyészi fellebbezés hiányában súlyosította az Indítványozó büntetését, hiszen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a fellebbezését eltérő okból tartotta fent, így a másodfokú bíróság a büntetést nem súlyosíthatta volna a Be. 354. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyész a 2018. március 29. napjára tűzött nyilvános ülésen a BF.701/2013/61. számú leiratát fenntartva az elsőfokú bíróság mellett működő ügyész fellebbezésétől eltérően valamennyi vádlott esetében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és új eljárás lefolytatására vonatkozó indítványt tett a védői fellebbezések indokolást osztva [Fővárosi Ítéletábrák 2.Bf.231/2017/63. sorszámu jegyzőkönyv 6. oldal]

Mindezek alapján a súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhatott volna ki végrehajtandó szabadságvesztés helyett hosszabb tartamú szabadságvesztést.

A Kúria végzésével a súlyosítási tilalom megsértésére történő hivatkozással előterjesztett Indítványozó felülvizsgálati indítványát elutasította azzal az indokolással, hogy „[34] a súlyosítási tilalom megsértése jelen ügyben azért nem lehet felülvizsgálat tárgya, mert a másodfokú bíróság számára a büntetés súlyosítását a korábbi Be. 354. § (2) bekezdése lehetővé tette”. Álláspontom szerint tévedett a Kúria ezen indokolásával, hiszen a korábbi Be. hivatkozott §-a és a jelenleg

hatályos Be. 595. § (2) bekezdése azonos tartalommal szabályozza a súlyosítási tilalmat a jelen indítványban releváns kör tekintetében. Éppen a Kúria mondta ki a BH 2017.2.47 számú határozatában, hogy azt, hogy az ügyészi fellebbezés a terhelt terhére bejelentettnek minősül-e, tartalmilag kell vizsgálni. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványa szerint az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértéseket követett el, így a bíróság a Be. 2 § (4) bekezdésébe ütköző eljárási szabálysértést valósított meg, a vádon túlterjeszkedett, azaz törvényes vád hiányában járt el, indokolási kötelezettségét megszegte, továbbá ítéletszerkesztési hibát is elkövetett, amelyre tekintettel kérte a Fővárosi Ítéltáblát, hogy tanácsülés tartása mellett a Be. 375. § (1) bekezdése, valamint a Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontja alapján az ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására. A fellebbviteli ügyész szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan volt. Mindezek ellenére a másodfokú bíróság nyilvános ülésen bírálta el a fellebbezéseket, amely a fellebbezésekben hivatkozott eljárási szabálysértések orvosolására nem alkalmas.

A Be. 354. § (1) bekezdése a súlyosítási tilalom körében rögzíti, hogy a vádlott büntetését, súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. A (2) bekezdés meghatározza, hogy a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a büntetés súlyosítására irányul. Ergo, minden olyan tartalmú fellebbezés, amely akár módosítás miatt, nem a Be. 354. § (2) bekezdése szerint rögzített súlyosításra irányul – álláspontom szerint - nem nyitja meg a súlyosítás lehetőségét a másodfok előtt.

Fentiekre tekintettel, álláspontom szerint a másodfokú bíróság a súlyosítási tilalom ellenére szigorította az Indítványozó büntetését.

Dr. Tremmel Flórián professor emeritus gondolatát osztva a panaszolt bírósági döntések meghozatalában döntő szerepet kapó jogellenes bizonyítékok felhasználása túlmutat az Indítványozó sérelmén, hiszen „a jogellenes bizonyítékok minél szélesebb körűvé tétele és kizárásuknak minél hatékonyabb biztosítása, az egyik legpregnánsabb kritériuma az adott ország jogállamisági szintjének, fokának.”

4. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

A Kúria végzésével a jogorvoslati lehetőségek kimerültek; rendelkező részében kimondja: „A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye.”

5. Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményezték-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:

Az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban. Indítványozó 2018. június 18. napján kelt felülvizsgálati kérelmét perújítási indítványként értékelte és bírálta el a Fővárosi Ítéltábla, az indítványt a 6.Bpi.10.471/2018/4. számú végzésével elutasította, amelyet a Kúria a

Bpkf.III.1.243/2018/2. számú végzésével helybenhagyott. Nyilatkozom, hogy nincs folyamatban perújítási eljárás.

Kelt: Budapesten, 2019. szeptember 15-én

Indítványozó képviselőjében:

Jogi képviselő aláírása

Dr. K. Kovács Dóra

KASZ: 36062390

Mellékletek:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról
3. Érintettséget alátámasztó dokumentumok:
 - 3.1 A Fővárosi Törvényszék ítélete
 - 3.2 A Fővárosi Ítéltábla ítélete
 - 3.3 A Kúria végzése
 - 3.4. A Nemzeti Nyomozó Iroda 29015-22/2011.bü. számú jegyzőkönyve
 - 3.5. A Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/61. sorszámu jegyzőkönyve 245-246. oldal
 - 3.6. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.701/2013/61. leirata
 - 3.7. A Fővárosi Ítéltábla nyilvános ülésének jegyzőkönyve 2.Bf.231/2017/63.
 - 3.8. [redacted] tal csatolt élettársi nyilatkozat
 - 3.9. A perújítási indítvány elutasítását alátámasztó okiratok